

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Forma instituendi ab Inquisitore in tota prouincia Vicarium generalem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

QVIA Secundum catholicam irrefragabilem A
 veritatem, † ubi multa consilia, ubi salus, & ubi
 † prou. c. 11. & 24.
 peritiorum plurimorum sententia, ubi virtus; eū
 L. fin. C. de f. deicom. l. ha. redes palam. §. 1. de r. st.
 per plurima consilia atque iudicia rei veritas me-
 lius discutitur, efficacius detegatur, & clarius
 videatur: Ea propter cupientes negotia fidei or-
 thodoxæ cōmodius, ac vtilius promoueri ad Dei
 gloriam, & honorem; Vos talem, & talem, viros
 vtiq; scientia prouidos, sapientia circumspectos;
 zelo sanctæ fidei circumcinctos, prout per experi-
 entiam diuturnam esse nouimus, & de quorū
 virtutib. fiduciam in Domino gerimus plenam:
 Vicarios nostros, ac Commissarios speciales in-
 stituimus in tota tali diocesi, cum plenitudine
 † Hæc clausu- la quam vni- habet tradit Fely. in c. 1. §. nulli. de re- scriptis.
 potestatis: cōmittentes vobis, ex certa scientia, †
 & expresse, quatenus pariter, & coniunctim in
 negotijs sanctæ fidei ad eandem fidem sanctam
 firmitus complantandam, & ad prauitatem hære-
 ticam validius extirpandam, auctoritate nostra,
 immo verius Apostolica, vsque ad diffinitiuam
 sententiam exclusiue, & in omnib. ex illis emer-
 gentibus, dependentibus, & connexis, procedere
 valeatis, liberam potestatem conferentes tenore
 nostrarum presentium litterarum: parati uobis
 committere quatenus ad diffinitiuam sententiā
 procedatis, cum per vos vel vestras litteras fueri-
 mus de qualitate negotij plenius informati. In
 cuius commissionis, & concessionis testimoniū
 presentes nostras litteras nostro sigillo iussimus
 communiri.

Forma instituendi ab Inquisitore in tota prouincia Vicarium generalem.

43 FRATER N. ordinis Prædicatorum Venerabi-
 li, & nobis in Christo dilecto patri, fratri ta-
 li, talis ordinis sacræ Theologiæ egregio profes-
 sor: Salutem in auctore & conseruatore, &c.
 Quia Dignum merito existimamus & suffra-
 gantius nobis ad hæc canonicis institutis, secun-
 dum negotiorum qualitatem, eorumq; minorē,
 seu ampliolem arduitate, de ministris idoneis
 prouidere, & negotium sanctæ fidei, in renatis
 fonte sancti baptismatis commodius confouen-
 da, ac in præcordijs conuerforum ad eandem fir-
 mius complantandæ, & de hæreticorum infectis
 visceribus labem ipsam hæreticam cautius euel-
 lendæ, sit negotium ad honorē Dei, & fidei aug-
 mentum & vtilitatem Ecclesiæ, & populū super
 omnia alia negotia seculi obtinēs principatum:
 propter quod cum magna circumspectione, &
 indagine est de ministris idoneis ad exequendū
 dictum fidei negotium prouidendū: Ideirco nos
 frater N. Inquisitor præfatus, attendentes, quod
 commode in terris nostræ iurisdictioni subiectis
 non valemus diutius cōmorari: eum a nos oportet
 ad Romanam curiā dirigere breuiter gres-
 sus nostros, pro consultando Sanctissimo domi-
 no nostro Papa super quibusdam arduis nego-
 tijs sanctæ fidei promouendis: & cupimus totis
 nostris visceribus de idoneo generali commissa

rio prouidere: Vos venerabilem fratrem sacræ
 Theologiæ magistrum, de cuius scientiæ profun-
 ditate, sapientiæ soliditate, & conscientię sinceri-
 tate fidem in Domino gerimus firmiorem, expe-
 rientia solida comprobata: Vicarium nostrū,
 & Commissarium in omnibus regnis, & terris
 talis domini, nostræ Inquisitioni subiectis, insti-
 tumus, & facimus generalem: committentes vo-
 bis ex certa scientia & expresse, in, & super om-
 nibus & singulis fidei negotijs, quæ occurrunt,
 & etiam in omnibus ex illis dependentib. emer-
 gentibus, in cidentibus, & connexis, quādo un-
 que, & quomodocunq; plenarie, & generali-
 ter vices nostras, etiam vt ad sententias diffinitiu-
 as relapforum, & impenitentium, & alias qua-
 lescunq; libere procedere valeatis, liberā con-
 cedimus potestatem tenore nostrarum presen-
 tium litterarum: In quarum commissionis, &
 concessionis testimoniū, presentes nostras li-
 teras sigilli nostri munimine iussimus roborari.
 Datum in tali loco, tali die, talis mensis.

COMMENT. XI.

CVM nos oporteat ad Romanam curiam di-
 rigere breuiter gressus nostros, pro consul-
 tando Sanctissimo domino nostro Papa, &c.
 Cum olim initio instituta Inquisitionis delegari
 nulli (quod ego sciam) essent Inquisitores Cardina-
 les generales in tota republica Christiana, quos per
 litteras liceret consulere, & ab eis etiam in arduis
 responsū, habita prius cum Pontifice summo de-
 bita consultatione, vt nunc fit, accipere: propterea,
 sepe cogebantur priuati Inquisitores Romanæ
 præfati, in quorum absentia negotia fidei multum pe-
 riclitabatur, vt copiose docet Emericus paulo post
 num. 128.

Quibus incommodis inspectis primus (quod ego
 legerim) Urbanus iij. anno Domini MCCCLXIII.
 Cardinalem sancti Nicolai in carcere Tulliano In-
 quisitorem creauit generalem, seu quasi protettore
 Inquisitorum constituit, quem possent particulares
 Inquisitores consulere, vt constat ex pernetatio
 scripto Urbani iij. incipientes: Cupientes, quod nos
 authenticum vidimus in inquisitione Bononiensi
 quem morem multos deinde Romanos Pontifices
 obseruasse, præsertim eo tempore quo hæreses pulu-
 larent, sit mihi maxime verisimile.

Hodie singulari Romanorum Pontificum prou-
 dentia hæc penitus incommoda sunt sublata: nā in
 Hispania Inquisitores singularum vrbium genera-
 lem eorum regnorum Inquisitorem seu Inquisito-
 nis præsidem consulunt: is vero cum ceteris alijs
 prouinciarum Illustrissimos ac Reuerendissimos
 Cardinales inquisitores generales in tota republica
 Christiana, quos per litteras consulere licet: quibus
 principes omnes in hac causa merito subiacentur,
 vt ordinatione quadam Pij Quinti Pont. Max.
 iustissime cauetur.

Eius autem rescripti cuius paulo antea memini,
 fragmentum hic transcribere placuit, in gratia co-
 rum qui notitia antiquitatis delectantur. habet ve-
 ro in hunc modum.

Peri-

periculosa, & grauiua impedimenta, quæ in prædicto negotio vobis emerferint, dilecto filio nostro I. sancti Nicolai in carcere Tulliano diacono Cardinali, quem eidem præfecimus negotio, significare curatis. Super alijs vero impedimentis quibuslibet, quæ siue ex defectu sociorum, siue alias ex quacunque causa vobis in ipso negotio emergere fortè contigerit, & personaliter si opus fuerit ad Cardinalem recurratis eundem, & per litteras vestras seu nuntios securè ipsi Cardinali omnia intimare curetis: vt nos per eum sufficienter super præmissis instructi, contra impedimenta huiusmodi prouideamus de remedijs opportunis, hæc ibi.

Forma alia secunda instituendi Vicarium generalem in tota prouincia.

Rater N. ordinis, &c. Venerabili, & nobis in Christo dilecto patri fratri talis ordinis, sacre Theologie magistro. Vel sic: Honorabili domino prouido, & discreto tali, decretorum doctore, canonico in tali Ecclesia cathedrali: Salutem in auctore, & conseruatore: &c.

INTER Alia honesta obsequia atq; sancta, quæ grata existunt plurimum altissimo creatori prout testimonijs veridicis comprobatur, est animarum zelus, peccatorum salus, fidei orthodoxæ augmentum, prauitatis hæreticæ exterminium: ac pro fidei catholicæ, & orthodoxæ defensione nocte, & die continuè insudare. hinc est quod nos frater N. Inquisitor præfatus, cui ex iniuncto nobis officio a Sanctissimo domino nostro Papa peragere hæc incubuit, non valentes huiusmodi incubere, seu intendere de præsentibus, cum habeamus ad Romanam curiam accedere, pro quibusdam ibi negotijs sanctæ fidei exequendis: Vos venerabilem patrem, seu dominum antefatum, de cuius fidei integritate, vitæ puritate, disciplinæ sufficientia, morû modestia, atq; in cunctis agendis prudentia circumspècta, synceram in Domino fidem gerimus, & probatam, Vicariû nostrû, & commissariû, in omnibus, & singulis ciuitatibus, territorijs, atque locis iurisdictioni nostre subiectis, tenore præsentium instituimus generalem; committentes vobis, quatenus auctoritate nostra, immo verius Apostolica, in omnibus, & singulis fidei negotijs, quæ obuenient, & in omnibus illis dependentibus, emergentibus, & cõnexis libere etiam vsque ad sententiam diffinitiuâ includiue procedere valeatis: super quibus omnibus & singulis, committimus vobis vniuersaliter ac plenariè vices nostras, quousque ad nos duxerimus reuocandas. In quorum omnium, & singulorum testimonium, sigillum nostrum duximus præsentibus apponendum. Datum, &c.

Poterit etiam ipse Inquisitor, si voluerit, face-
re huiusmodi commissiones nõ per litteras suas, sui sigilli munimine roboratas, sed per publicum instrumentum, signo notarij clausum: In quo instrumento, vltra signû, si voluerit, notarij, poterit etiam facere apponi sigillum suum in pendentibus, & per consequens potest Inquisitor commissiones huiusmodi facere tripliciter. Primo, per litteras suas, eius sigilli munimine roboratas. Secundo, per publicum instrumentum, signo notarij signatum. Tertio, per publicum instrumentum, signo notarij consignatum, & appensione sigilli Inquisitoris communitum.

Aduertendum tamen, quod Commissarij debent esse multum circumspècti, & cauti, & præsertim qui non sunt practici, vt de capite suo nõ procedant, potissimè in arduis: sed habeant sibi aliquem bonum, & practicum aduocatû, cuius consilium in agendis frequenter requirant, & semper faciant posse suum, vt si commodè possint, maxime in dubijs, & arduis, quod ea quæ agunt, Inquisitori studeant intimare, & de assensu illius procedere, & absque eius consilio nulla tenus negotijs finem dare, alias possent leuiter oberrare: & tunc Inquisitor talem errorem non posset leuiter reparare, & esset sibi magis, quàm commissarijs imputandum, & possent processus per Romanam curiam reuocari in opprobriû, & iacturam officij inquisitionis, & verecundiâ, & ruborem Inquisitoris, quæ summopere in tam magno negotio sunt cauenda.

De sermone a generali habendo ab Inquisitore.

DVM prædicta taliter peraguntur, seu disponuntur, commissarijs iam institutis, vel nõ institutis, semper tamen facta fide ipsi ordinario, in cuius diocesi Inquisitor disponit suum officium exequi, de sua potestate, & delegatione sibi facta a domino nostro Papa, indicat sermonem generalem, non pro aliquo festo solemnibus, ne officium festi impediatur, & populus a suis Ecclesijs, pro tunc parochialibus, detrahatur, sed pro aliqua die Dominica communi, quæ non sit Quadragesima, vel Aduentus, mittendo ad clericos curatos omnium Ecclesiarum parochialium illius loci, vel ciuitatis, in quo sermonem decreuit facere generalem, litteras tenoris sequentis.

Forma litterarum inducendi sermonem generalem.

Rater N. ordinis Prædicatorû, &c. Dilecto tali, talis Ecclesiæ, ciuitatis talis, vel loci: Salutem, & mada-
tis nostris, immo verius Apostolicis, prompto animo obedire.

QVIA pp iniunctû nobis officium Inquisitionis hæreticæ prauitatis, intendimus Dominica die tali, & talis mēsis, in tali Ecclesia cathedrali prædicare vniuerso clero, & populo cõgregato, ac proponere aliqua super negotijs fidei, & de fide: capro

Inquisitorẽ uocare p̄t populum, & clerum.